

Banken blijven spookgeld creëren

Bijgedragen door Alec Boswijk
 zondag 24 augustus 2008
 Laatst geupdate op maandag 08 december 2008

Kort geleden viel de Californische hypotheekbank IndyMac Bancorp om, nadat klanten 'massaal' hun geld opnamen. Hoe kan het dat deze hypotheekbank met 53 miljard dollar op de balans dit niet in eigen middelen heeft?

In werkelijkheid ging het om 1,3 miljard dollar die binnen enkele weken werden opgenomen of overgeboekt. De uitleenratio die banken internationaal moeten aanhouden is 1:9 ('Reserve Ratio'). Dat betekent dat voor iedere 1000 euro spaargeld de bank 9000 euro mag uitlenen. Het is duidelijk dat IndyMac zich daar niet aan heeft gehouden.

Daarbij rijzen twee vragen: 1. waar komt het geld dat de bank mag uitlenen (de 9000 euro uit het voorbeeld) vandaan en 2. waarom had Indybank niet $53/9 = 5,8$ miljard dollar achter de hand om spaarders te betalen? Om met de laatste vraag te beginnen: de toezichthouders van de banken zijn in de loop der tijd steeds coulanter geworden omdat de extra middelen die gegeneerd worden met het uitlenen van het geld bijdragen aan economische groei door toenemende consumentenbestedingen en stijgende huizenprijzen. Tot op de dag van vandaag houdt de Amerikaanse toezichthouder (OTS) vol dat Indymac een 'uniek' geval is. Om verdere paniek te voorkomen natuurlijk, maar absoluut niet waar. Waarin in 16de eeuw nog een ratio van 1:2 werd gehanteerd liep dit op tot 1:9 begin vorige eeuw, maar op dit moment is 1:30 niet ongebruikelijk. Een gigantisch luchtballon is daarmee gecreëerd. Hoe kan dat nu gebeuren, weldenkende mensen als wij zijn?

Dat brengt ons bij de eerste vraag. Waar komt die 9000 euro vandaan? U zult het wellicht niet denken, maar die wordt door de bank gecreëerd. De bank hoeft daar niets tegenover te zetten, behalve uw verplichting om de 9000 terug te betalen. Vandaar dat grote banken en kredietinstellingen zoals DSB en Lenen.nl zo snel kunnen groeien met beperkte middelen. Uw handtekening is voldoende om geld te creëren dat er niet is. Een inleg van 1000 euro door een spaarder of door een aandeelhouder is voldoende om de 9000 euro te creëren. En bij het huidige toezicht is het niet ongebruikelijk om 30.000 euro te generen met een paar toetsen op de computer.

Is dit nieuw? Nee, dit principe is al zo oud als de banken zelf, niemand staat er echter bij stil. Bij ingewijden leidt het tot een mentaliteit dat je 'geld met geld kan maken' zoals het herstructureren van de hypotheekleningen waardoor het risico 'verstopt' werd. Dit mechanisme heeft in het verleden een enorme bijdrage geleverd aan onze moderne welvaart maar loopt nu tegen zijn grenzen aan.

Wat moet er gebeuren om het geldstelsel stabiel te houden? Dat is eigenlijk vrij eenvoudig (in eenvoud schuilt het ware). Banken moeten veel scherpere richtlijnen meekrijgen van de toezichthouders en een systeem van reële waarde hanteren; zij mogen alleen geld uitlenen als daar een bepaalde reële waarde verhouding 1:1 (bijvoorbeeld een mandje van goud, zilver, olie, voedsel, aandelen) tegenover staat. Daarnaast zou de vergoeding die wordt gerekend voor het lenen of sparen, de rente, ook gekoppeld moeten zijn aan een activiteit die daadwerkelijk geld oplevert, zoals productie en dienstverlening (conform de richtlijnen in de Bijbel en de Koran). Op die manier blijft het internationale geldsysteem gekoppeld aan reële waarden en neemt het belang van reële waarden ook toe. Dan worden mensen beter beloond voor hun werkzaamheden en worden het milieu en de grondstoffen die we daaraan onttrekken hoger gewaardeerd. En daar heeft onze samenleving echt behoefte aan.

Floris Lambrechtsen
 directeur DoubleDividend

Bron: MVO Nieuws